

UŽU – MDM

DATUM: _____

Slovnica in pravopis

1. RABA PREDLOGA S IN Z

Uporaba **predlov s in z** je zelo enostavna. Ravnamo se po pravilu izgovorjave. Besedo preberemo skupaj s predlogom in pravilni je tisti, ki se lažje izgovori. Kaj je lažje: »zpinceto« ali »spinceto«, »ztovorom« ali »stovorom«? Pravilen predlog je tisti, ki se lažje izgovori, torej v obeh omenjenih primerih predlog s – s pinceto, s tovorom.

Če vam **uporaba s in z** ne gre, se lahko ravnate tudi po spodnjem pravilu.

TA SUHI ŠKAFEC PUŠČA.

V njem se skrivajo vsi **NEZVENEČI SOGLASNIKI (T, S, H, Š, K, F, C, P, Š IN Č)** pred katerimi se piše **s**. Pred vsemi ostalimi – zvenečimi nezvočniki, zvočniki in samoglasniki pa **z**.

Primeri:

telefon _____

hruška _____

pismo _____

Zois _____

SCT _____

smučar _____

zobozdravnik _____

SDK _____

čopič _____

kravata _____

frizer _____

šopek _____

Piše se:

- z Zoisom (izgovori se s coizom),
- s Hugojem (izgovori se z igojem),
- s SDK (izgovori se z esdeka) -torej S SQL in S SCT !!!

2. RABA PREDLOGA K IN H

Tukaj je vse skupaj nekoliko bolj enostavno, saj se **večinoma piše k, razen pred besedami, ki se začnejo na h in g**. (pomaga, če se spomnite na kup gnoja ☺)

Primeri:

_____ kamnu, _____ gradu, _____ sestri, _____ bratu, _____ meni,
_____ tebi, _____ grobu, _____ kolesu, _____ mami, _____ prijatelju, _____ puncu;

3. V/NA ter IZ/S/Z

Pravila tukaj pravzaprav ni. Navadno prevladuje prostorska logika oziroma geografska lastnost kraja: *gremo na goro, na otok, v dolino, na hrib, v državo ...* Če govorimo o ustanovah, je navadno tako: »gremo na pošto«, »hodimo na fakulteto«, ko imamo v mislih ustanovo, in »stopimo v pošto«, »stopimo v fakulteto«, ko imamo v mislih zgradbo.

Kljub temu pa se zaplete pri določenih **zemljepisnih imenih**. Se odpeljemo na Ptuj ali v Ptuj, na Vrhniko ali v Vrhniko ...? **O pravilni rabi v teh primerih odloča navada prebivalcev, torej če Jeseničani pravijo, da so na Jesenicah in ne v Jesenicah, jim ne gre oporekati.** 😊

Vendar, ko enkrat razjasnimo uporabo predlogov **v** in **na**, ne sme biti več nikakršne dileme pri uporabi predlogov **iz** in **s/z**: **v Ljubljani – iz Ljubljane, na Havajih – s Havajev, na Brodu – z Broda ...**

Para sta:

v – iz

na – s/z.

Primeri:

V Kranj - ____Kranja; ____ Avstrijo - ____Avstrije; ____ muzej - ____muzeja; ____ cerkev - ____cerkve; ____ Vrhniko - ____Vrhnike; ____Kras - ____Krasa; ____Piran - ____ Pirana;

4. Vstavite manjkajoče črke za soglasnike.

bre____krben, po____noleten, golo____, po____mesec, pre____stavnik, sla____kor, o____kosrčen,
te____ko, o____stoj, so____ražnik, prei____kus, boga____tvo, gla____benik, i____ključiti, ____grizniti,
____stati

5. Izberite pravilno zapisane besede

življenski	življenjski
higijena	higiena
knjižnjica	knjižnica
izkoristek	iskoristek
zamanj	zaman